

Két héttel később...

3.

Ne legyünk
reményvesztettek!

4.

Ép testben ép lélek

6.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXV. ÉVF. • 21. SZÁM
2024. NOVEMBER 1.
ÁRA 2 LEJ

Tehetünk-e bármit az elhunytakért?

Honnan indult el a keresztyén világot meghatározó temetők irányába történő virágdíszes megmozdulás? És milyen céllal?

A középkorban a névszerinti szenteknek meghatározott napjai voltak, a többi szentnek – nevük nem maradt fenn az egyháztörténetben – már nem volt elég az évi 365 nap. Ezért a 8. századtól II. Gerely pápától indítva november 1-jén emlékeznek a többi szentre, ez a mindenszentek ünnepe. Franciaországban a nagytekintélyű cluny-i apátságban Szent Odilo apát kezdeményezte, hogy miután megemlékeztek a mindenszentek tiszteletéről, november 1-jén, legyen olyan nap is, amely az összes meghalt lélek emlékére figyel. Így az ezt követő napon – azaz november 2-án – 998-tól kezdődően tartják a halottak napját, amely a 11. századtól a cluny-i bencések hatására széles körben elterjedt. Ilyenkor ellátogatnak az eltávozott szeretteik sírjához, virágokat visznek, értük imádkoznak, gyertyát gyújtanak.

Mindaddig, amíg a felsorolt dolgok csak kegyességi megnyilvánulások, nem is tekinthetők Szentírás-ellenes cselekedetnek. Csak-hogy az ártatlan külsőségekre rengeteg babonás szokás rápatadt. | 3.

Fotó: Kiss Gábor

Semmelweis-jelenség

Nagy mozikert aratott Koltai Lajos filmdrámája „az anyák megmentőjéről”. A Semmelweis című film több a történelmi orvodrámánál: játékfilm arról a nehézségekkel dacoló szakmai és emberi elköteleződésről, amely előrébb viszi a világot. A film izgalmas és látványos alkotás, átszővi a főhősnek az igazáért való egyenes kiállása, a várandós anyák iránti felelősségérzete. Még akkor is, ha Semmelweis Ignác igazsága eltérő a filmben és a valóságban.

Bár korszakalkotó felfedezést tett, Semmelweis szülészársai hosszú ideig ellenálltak, a klóros vízzel való kézmosás módszerét nem alkalmazták. Nem csoda, hogy a számára nyilvánvaló igazság melletti küzdelem felőrölte Semmelweis Ignác egészségét, és csupán 47 évesen zavaros elmeállapota okán a bécsi elmegyógyintézetbe került. Döblingben pedig a „nehéz magatartású”, a mindenkivel ellenkező „őrültet” az embertelenül viselkedő orvosok ápolók úgy megverték, hogy két hét alatt behalt sérüléseibe. | 4.

Ne keményítsük meg szívünket!

Új harangot avattak nemrég a Sepsiszentgyörgy mellett fekvő Aldobolyban. Ennek kapcsán beszélgettünk Vinczi Botond László lelkipásztorral a székelyföldi református közösség templomáról, a gyülekezetéről, a prázsmári szórványról, a faluhoz közel eső városok szívó hatásáról, és szóba került a világítás, a november eleji halottak napi megemlékezés is. | 5.

Tanulságos igék Dániel könyvéből 11.

„De az Istenét ismerő nép
fölbátorodik és tette kél.”
Dán 11, 32

A szenvedő egyház

Efejezetben abba tekinthetünk bele, hogy Isten miként uralkodik a népek és királyok felett. Amikor egy-egy király hatalmas lesz, s hatalmának csúcspontjára ér, háborút kezd egy másikkal. Aztán jön következő egy másik, harmadik, s ez így folytatódik az egész fejezetet át. Ahol pedig a hatalom és az erőszak nem segít, ott a ravaszsághoz nyúlnak. A királyok egy adott ponton szövetkeznek, leányaikat odaadják a másik király fiának, sokszor azért, hogy megrontsák azt. Van, aki adószedőt küld végig az országon, egy másik beszéddel jut uralkodásra. Az utolsó király, akiről szó van, tetszése szerint cselekszik, felfuvalkodik, felmagasztalja magát minden isten felett. És az Úr ellen is vakmerően szól, és szerencsés lesz, míg nem betelik a harag. Nem gondol atyáinak isteneivel sem, ám az ő uralmának is vége szakad.

Úgy tűnik, hogy léteznek olyan századok, amikor Isten nem szólal meg. Ám ha meg is szólal, csak halkan teszi.

Isten angyala itt néhány évszázad történelmét vonultatja el Dániel szemei előtt. A 9. zsol-tár szava jut eszünkbe: elragadod őket, olyanná lesznek, mint az álom. Az egyik király megy, a másik jön. Egyik király kergeti a másikat, öldöklük egymást. Közös jellemzőjük a pénz, hatalom, erőszak, ravaszság, gőg, büszkeség.

Mindezek után nekünk csak egy kérdésünk marad: hol van mindebben Isten és az ő ígéje? Hol van egy Ábrahám, aki könyörögne a királyokért úgy, ahogy könyörgött Sodomáért és Gomoráért. Vagy Mózes, aki azt mondta: ezek vétkez-

tek, de bocsásd meg vétküket! Hol van Nátán, aki odaállna a királyok elé, és azt mondaná, te vagy az az ember? És hol van Dániel, aki figyelmeztetné az embereket, hogy ne fuvalkodjanak fel?

Úgy tűnik, léteznek olyan századok, amikor Isten nem szólal meg. Ám ha meg is szólal, csak halkan teszi. S mintha az egyház is eltűnt volna. De ha létezik is, nem mer szembeszállni a gonosszal, nem próbálja azt feltartóztatni. A fejezet végén azonban mintha felbukkanna az egyház, amely addig búvópatakként volt jelen.

Az utolsó király rettenetes ellenállásba ütökzik, egészen más erővel találja magát szembe. Itt többször is szó esik a szent szövetségről. És ez nem más, mint az élő Isten szövetsége, amelyet emberekkel kötött. E szövetség jele mindig ott van a földön, gondoljunk csak Nőé idejére. Ez istentelen idő volt, de Nőében és családjában mégis jelen volt az Úr.

Aztán évezredekken keresztül ott volt a választott nép. A népnek ígéret adatott, hogy benne megáldatnak a föld minden nemzetségei. Aztán eljött Jézus, aki azt mondta: tegyetek tanítványokká minden népeket. Krisztus óta pedig nincs egy nép sem kizárva e szövetségből. Az egyház viszont mindig jövevény, idegen test marad a világban.

Az egyház és a világ között mindig megmarad a feszültség. Ahogy e fejezet is mutatja, ez az üldözésig fajulhat el. Az egyház története során ez az üldözés vértelen volt. Néha a király csak dühöng a szent szövetség tagjaira, és kedvez azoknak, akik elhagyják azt. Dűhe sokakat a szent szövetség elhagyására indít. Máskor a királyok hízelkedéssel és ajándékkal próbálják az embereket rávenni arra, hogy hagyják el a szövetséget. S megtörténik az is, hogy az üldözés véressé válik. A szövetség emberei hullnak fegyver és tűz, fogság és rablás miatt. Sokan válnak ebben az időben árulókká.

Az Istenét ismerő nép azonban felbátorodik, és tette kél. E kicsiny nép megállja minden időben a helyét. Az üldöztetést megtisztításként éli meg. S a legcsodálatosabb az, hogy minket Is-

ten elhívott e szövetség tagjaivá. S hogy abban azt a munkát, amit ő ránk bízott, teljességgel elvégezzük. Csoda, hogy e földön van ilyen szövetség, létezik egyáltalán egyház, számunkra pedig kegyelem és kiváltság, hogy annak tagjai lehetünk.

Mert minden más múltandó, a királyok és az ő hatalmuk, de a szövetség megmarad mindörökké.

Mert minden más múltandó, a királyok és az ő hatalmuk, de a szövetség megmarad mindörökké. Mi e néphez, e szövetséghez tartozunk, s ez mindennél nagyobb kincs számunkra. Mint ahogy az is, hogy egy nemzethez, néphez tartozunk.

E fejezet arra is figyelmeztet, hogy az egyház megtagadhatja küldetését, eladhatja azt „egy tál lencséért”, ahogy Ézsau eladta elsőszülöttségi jogát. A nép szövetséget köthet a világgal, olyanra válhat, mint a világ, elárulhatja az ígét is, amely reá bízott. Ilyenkor az egyház nem Isten ígét hirdeti, hanem politikai, gazdasági vagy más érdekeket szolgál ki. Az egyház történelme során gyakran beleesett e csapdába. S amikor oda jutott, mindig megtérésre volt szüksége.

Az egyház nem lehet más, mint szenvedő egyház. Isten világ feletti szomorúságát kell visszatükröznie. Jaj, ha ezt nem tudja elfogadni! Rendületlenül kell hirdetnie, hogy mi nem más isteneket kell tisztelnünk, hanem csak a szövetség Istenét, Jézus Krisztus Atyját. Nekünk naponta választanunk, döntenünk kell a világ istenei és Jézus között. Boldog ember és egyház az, amelyik őt tudja választani, mert akkor mindig megmarad a szent szövetségben.

| LŐRINCZ ISTVÁN |

Hirdetés

Igényes, pontos munkát garantálva vállalja templomok, műemlékek, egyházi épületek felújítását és karbantartását az **ALPINBIST Kft.**

Tornyok, toronydiszkek festését, felújítását, bádогоzását, villámhárítók és ereszcatornák szerelését ipari alpin technikával végzi el állványozási költségek nélkül.

További információk a **0755 312 904** telefonszámon.

Salétromos falak? A Biodry erre egy végleges megoldást kínál!

Svájci technológiánk természetes módon állítja meg a kapilláris nedvességet régi épületekben, templomokban, műemlékekben.

További információ:

0770 765 537

www.biodryromania.ro

NEDVES FALAK?

bio|dry
ADVANCE WALL TECHNOLOGY

Tehetünk-e bármit az elhunytakért?

1. | Ám legtöbb alkalommal az „ártatlan” dolgok a lelki megkötöttségek előszobái. Innen csak egyet kell lépni, s máris a pogány világ szokásainál tartunk. Példák ezreit lehetne felsorolni, mily sok ártatlannak ítélt cselekedet teszi rabbá lelkünket. E téren is a legszigorúbban a Szentírás mérlegén kell vizsgálnunk ezeket.

Mit tanít tehát az ige az élők és holtak viszonyáról? Olyan határ van az élők és holtak között, amelyet nem lehet átlépni, csak Isten megkerülésével. Azért, aki ezt mégis megkísérli, az Úr ellen cselekedik. Felmerül a kérdés: tehetünk-e bármit az elhunytakért? Mert amíg együtt voltunk, fogtuk egymás kezét (ha fogtuk). De miután elköltözött, el kellett engednünk azt. Nagy baj, ha erre nem vagyunk képesek. Leginkább a lelkiismeret-furdalás kényszerít arra, hogy amit elmulasztottunk, azt valahogy pótoljuk. De már nem lehet.

Ezékiel próféta emlékeztette a zsidóság gazdagabb rétegét, hogy nem fogta meg a szegénynek és a szűkölködőnek a kezét, amíg lehetett. Ugyanúgy ma is: nemcsak, hogy nem tettünk meg mindent, amit megtehettünk volna, de még

egymásért, sőt családtagjainkért, beteg szüleinkért vagy testvéreinkért is elfelejtkezünk imádkozni. Aztán próbáljuk pótolni haláluk után. Bárcsak az jutna eszünkbe, hogy akkor már nem értük, hanem önmagunkért kellene imádkoznunk, mint élő halottakért.

Azokért, akik már odaát vannak, semmit sem tehetünk. Ami a legfontosabb, azt Jézus már megtette. Megfizetett bűneikért, és örök

Olyan határ van az élők és holtak között, amelyet nem lehet átlépni, csak Isten megkerülésével. Azért, aki ezt mégis megkísérli, az Úr ellen cselekedik.

”

élettel ajándékozott meg. Aki ezt elfogadja, az üdvözü. Aki viszont nem, azon már nem tudunk segíteni.

Elvégeztetett! – kiáltott fel Jézus a kereszten. Mit jelent ez? Azt, hogy nincs szükség többé bűneink adósságát a jócselekedetek által akár szenvedések vállalásával vagy vallásos gyakorlatok igazolásával törlesztgetni. Jézus a földi küldetését elvégezte, bűneinkért megfizetett, megváltotta a világot. De kiáltása azt is jelenti, hogy munkáját nem kell kiegészíteni a holtakért való imádkozással. Imádkozni azokért kell, akik élnek, akiken lehet segíteni, hogy ők is megtalálják a kegyelem útját. Ezért térjünk vissza saját útkeresésünkre, s vigyázzunk arra, hogy meg ne tévesszen az elhunytakkal való túlzott törődés.

A holtak gyászolása természetes dolog. Érdemes együttérzésünkkel a gyászolók mellé állni, sírni a sírókkal és vigasztalni a szíveket. Ilyenkor a megszokott üres szavak nem használnak. Viszont vigasztaló erőt ad, ha megérezzük Krisztus irántuk való szeretetét.

| CSÁKY KÁROLY |

Két héttel később...

A mikorra megérkeztünk, őt már rendszerint sokan vették körül. Ha pedig késett, úgy vonult be, mint egy győztes lovag. Humorával maga köré gyűjtötte az embereket. A megfáradt várakozókat, akik alig várták, hogy a munka, az otthoni teendők és ki tudja még mi minden után végre nevéssenek egy kicsit. Ilyenkor szinte várakozva néztünk rá, füleltük szavait. Ő pedig tette a dolgát: nevetetett.

Időnként ő is beállt táncolni, élvezte a mozgást, a ritmust, a dallamokat. Azt az egy órányi szünetet, amely megállást jelentett számára a folyamatos napi hajtásban. Amíg a lánykája táncolt, ő kávéval és cigivel a kezében megpihent.

Soha nem láttam egyedül. Csak egyszer. Két héttel korábban. Persze az is lehet, az ember utólag csak bebeszéli magának mindezt. Fáradtnak tűnt, talán még gondterheltnak is. És talán életében először magányosnak. S amíg ezt írom, fejemben indulnak a jól ismert szavak és a dallam: „fáradtnak tűnsz, mintha nem a régi volnál”.

Hol itt, hol ott pillantottam meg a medence körül, amint két gyermeket felügyelt. Később az étterem egyik asztalánál ülve láttam, ahogy elhalad az egyik épület felé. Olyan volt ez a jelenet, mintha soha nem akarna véget érni. Mint egy lassított felvétel. Ment, lassan, némán, egyedül. Aztán már csak a hátát láttam. Ment, mint egy megfáradt öregember. Valahogy szürreális volt ez az egész, pedig nem történt semmi különös, semmi szokatlan, csak valaki, egy ismerős bandukolt a sétányon...

Elhessegettem baljós érzéseimet. Arra gondoltam, nincs semmi baj. Itt az ősz, s újra hétről hétre találkozzunk, és cinkosan össze nevetünk, mint két összeesküvő.

Fotó: Kiss Gábor

Két hét múlva érkezett a halálhíre. Negyvenhárom éves volt.

Így mennek el, egyre többen. Fiatalon, megfáradtan. Egy hajtós élet valamelyik váratlan pillanatában. Nincs búcsú, nincs lassítás, nincs felkészülés, csak váratlan összecsuklás van, és onnantól kezdve egy élet örökre múlt időben írandó. A születés évszáma mellé odaférkőzik egy másik évszám, amely mindent lezár.

Elfogyunk, mint a gyertyaszál. Gyakran megrebeg a fényünk, amely jelzi: olyan korban élünk, amikor túlvállaljuk magunkat. Közben pedig kifolyik ujjaink közül az élet. Elmúlik és

mi már hiába kapkodunk kétségbeesetten, páni félelemmel a lepergő homokszemek után, mert semmink sem marad. Még az életünk sem.

Rebegő fényünk, elmúló életünk egyetlen biztos pontja az, aki életet adott számunkra és életet ad az elmúlás után. Csak így tudunk szemébe nézni a halálnak. Tudva, hogy Isten vár minket.

„Mivé legyek most nélkülöd?”

Hová megyek így nélkülöd?”

Te meg csak ülsz, fáradtnak tűnsz,

Tovább szép ígéreted, nélkülük én hová legyek?” (Bereményi Géza)

| FÁBIÁN TIBOR |

Ne legyünk reményvesztettek!

Az életben adódnak olyan helyzetek, amikor betegség vagy lelki keserűség miatt tanácsos néhány jó szó, egy kis biztatás. Nehéz szembekerülni az orvossal egy súlyosnak tűnő egészségügyi probléma során. A sokszoros tapasztalat azt igazolja, hogy az a jobb, ha valaki a probléma minél korábbi szakaszában megosztja embertársaival a gondolatait. Ilyenkor könnyebb segíteni, mint később, egy végzetes állapotba jutott ügyben hozzászólni vagy abban tanácsot adni.

Érdekes, hogy milyen sok a kapcsolatfüggő ember. Ők azok, akik minden cselekedetüket a másik ember véleményétől, beleegyezésétől teszik függővé. Mivel az igény nem kölcsönös, az ilyen kapcsolat nem lehet örömteljes. A párkapcsolati problémákkal küzdők is sokan vannak. Az út egyik oldalán a bátortalan, új kapcsolatot nehezen kezdeményező emberek állnak, a másikon pedig azok, akik éppen egy válási szakasz szenvedői. A közepgenerációt gyakran a magány vagy az általános kapcsolatteremtési nehézségek sújtják. E korra jellemző a munkamániá, amely gyakran a kiégés szindrómába torkol. Ez fokozott érzelmi megterhelést jelent, és a kedvezőtlen stresszhatások következtében létrejövő fizikai-érzelmi-szellemi kimerültséghez vezet.

Az életünkben bekövetkező változásokat néha nehezen tudjuk elfogadni. Például azok a szülők, akiknek gyermekei felnőttek, családot alapítottak, s elköltöztek a szülői házból. Különösen érintettek az özvegy édesanyák, hiszen nehezen tudják elviselni az üres fészek valóságát. Sok szülő érzi úgy, hogy gyermeke önállósodásával elvesztette élete értelmét. A gyermek és szülő konfliktusokban a serdülő gyermekek sok esetben arra panaszkodnak, hogy nem értik meg őket. A szülők pedig azt sérelmezik,

Gondterheltek, szomorúak vagyunk? Semmi esetre se hatalmasodjék el rajtunk a depresszió

hogy elhanyagolják őket a felnőtt gyermekeik. Az utóbbi években megsaporodott azon szülők száma, akiknek gyermekei külföldre költöztek, ezért ritkán láthatják egymást, még jobban hiányoznak az unokák. Ez az idősebb szülők nagy problémája, mivel a kapcsolattartás internetes formában is nehézkes, bár az utóbbi időben sokan beletanultunk a modern technika világába.

Semmi esetre se hatalmasodjék el rajtunk a depresszió. Elég gyakran látunk tartós depresszióban szenvedő embereket. Előfordul, hogy úgy érzik, az egészségügyi ellátásban nem jut rájuk annyi idő, mint amennyit igényelnének.

Az új gyógyszer szedése vagy az évszakováltás a szervezetnek is okozhat panaszokat. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akik szeretett hozzátartozójukat veszítették el. Nehéz a gyászt megélni és elviselni. De tudnunk kell, a bűneset következtében az emberiség a múlandóság állapotába került; a halál minden kísérő jelenséggel együtt betolakodott a világba. Jézus megváltói halála által azonban lehetséges a szabadulás e kilátástalannak tűnő helyzetből. Krisztus áldozata szemben áll Ádám bűnt hozó cselekedetével. Ha életünket odaszántuk Istennek, akkor a jövőnk is az ő kezében van.

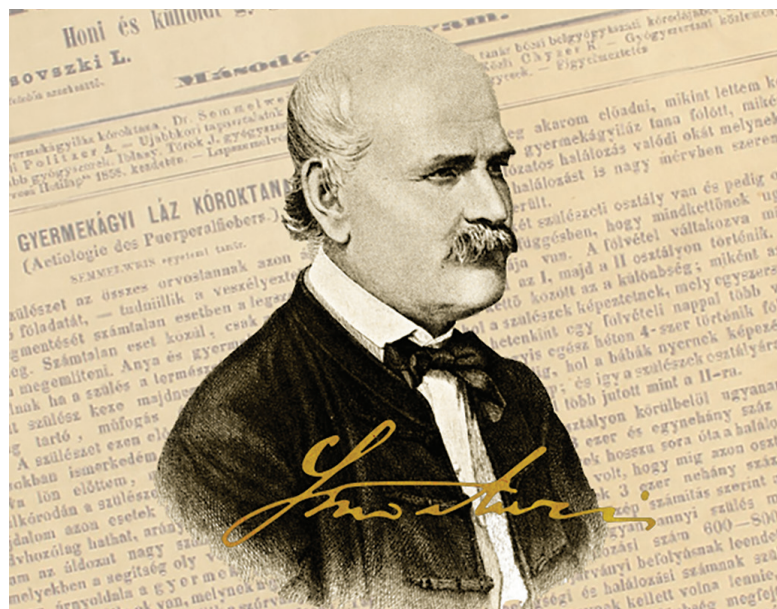
| BÁNYAI LÁSZLÓ |

Semmelweis-jelenség

Semmelweis Ignác tragikus sorsú orvos volt, akinek a temetésén sem kollégái, sem családtagjai nem jelentek meg. Mivel felfedezésével messze megelőzte korát, életében nem járt ki neki az igazságának az elismerése, és csak korán bekövetkezett halála után helyezték el az őt megillető helyre az emberiség panteonjában. Életének példája azonban mély üzenetet közvetít az utókornak, mindannyiunknak. Arra figyelmeztet, hogy amikor tudod az igazságot, és mások meg nem értését tapasztalod, abba szó szerint bele lehet örülni, mint Semmelweis Ignác, a legnagyobb magyar orvos. Ezért igazad tudatában a Semmelweis-jelenséggel – az el nem ismert ember meg nem értésével – szembesülve lehetőleg ne az örületet, hanem inkább a könnyed közömbösséget válaszd!

Nézzünk önmagunkba! Adódnak-e olyan helyzetek velünk vagy környezetünkben, amelyek a tényszerű és bizonyítható igazság ellenére a tagadás tárgyává válnak, hogy sajátos érdekek mentén felsorakozó igazságtalanságok eszközévé váljanak? Előfordul-e, hogy a világ értetlenül vagy közömbösen áll az igazságunk mellett? Vannak-e olyan személyek, akik a manipuláció művészetét gyakorolva kiforgatják a valóságot? Tudatosan-tudattalanul szenvedő alanyaivá válhatunk-e a Semmelweis-jelenségnek, az örületbe kergető igazságtalanságnak, igazságtagadásnak?

Mindennapi életünkben megtapasztalhatjuk ezt a jelenséget, főleg a mai értékvesztett, ellentmondásos, kétfarcú, a manipuláció eszközeit magas szinten művelő világban. Mások örületbe kergetnének, ha hagyjuk.

Ilyenkor egy közömbös mosollyal átsiklunk az elferdített valóság felett, vagy harcba szállunk az örület kockázatát is felvállalva. A bibliai biztatás jegyében: „egyébként, testvéreim, arra irányuljanak gondolataitok, ami igaz, tisztességes, igazságos, ami ártatlan, kedves, dicséretre méltó, ami erényes és magasztos” (Fil 4,8).

| DR. ÁBRÁM ZOLTÁN |

Ne keményítsük meg szívünket!

Beszélgetés Vinczi Botond aldobolyi lelkipásztorral

1. | – Honnan ered a település elnevezése?

– A falu Sepsiszentgyörgytől 10 km-re fekszik az Olt partján. Az Aldoboly elnevezés egyesek szerint onnan ered, hogy amikor ellenség közeledett a település felé, dobokat kezdtek verni, így próbálták figyelmeztetni a környéket a veszedelemre. Sokan próbálják összekapcsolni Feldobollyal, ám ez utóbbi Kovászna környékén fekszik, távol tőlünk. Bár részben az is végvárnak számít, mint ahogy Aldoboly, hiszen a falut elhagyva már Brassó megye kezdődik. A második világháborúban Észak-Erdély visszacsatolása után a vegyes lakosságú falu Dél-Erdélyhez került.

– Milyen érdekessége van a falunak?

– A falu nevezetessége a 17–18. században épült Hollaki-kúria. Történészek szerint igen értékes, mert Szent László legendájáról szóló fal-festménymaradványok is láthatók a falakon. Hollaki Zoltán egyébként író és földrajzi kutató volt, a faluban különösképpen nem ápoljuk az emléket, bár mindenki tud róla. Az ingatlanak viszont sanyarú sorsa van, jelentős felújításra szorul.

– Mikor épült a templom?

– A templom nagyobbik része 1717-ben épült, az idők folyamán több természeti katasztrófa sújtotta, a gyülekezet már 1762-ben kénytelen volt újjáépíteni. 1802-ben földrengés áldozata lett, ismét újjáépítésre volt szükség, a ma is álló 41 méter magas tornyot 1819-ben fejezték be.

– Nemrég különleges eseményre került sor a gyülekezet életében...

– Igen. Most ősszel új harangot avattunk. A toronyban levő 149 éves kisharang ugyanis elrepedt, nem tudtuk megjavíttatni, ezért azt döntöttük, hogy újat öntetünk. A több mint 200 kg-os harang Lázár Imre székelyudvarhelyi műhelyében készült el. Kis gyülekezet lévén – sajnos már 300 lelket sem számolunk – nagy kihívás volt számunkra az anyagiak előteremtése. Több cég adománya is segített minket, ám a faluban is adakozást szerveztünk, sok gyülekezeti tag nagy összeggel járult hozzá a harangöntéshez.

– Milyen feliratok olvashatók a harangokon?

– Az elrepedt harangon a következő felirat állt: az élőket hívogatom, a holtakat elsírom. Az újra egy zsoltáridézet került: „most, amikor halljátok szavát, ne keményítsétek meg a szíveteket” (Zsolt 95). Az ünnepi istentiszteleten a zárógondolatokat is ennek szellemében fogalmaztam meg, így köszöntem meg mindenkinek a segítséget: akár a harang szavát, akár Isten ígéjét halljuk, a hívő keresztyén ember soha ne keményítse meg szívét. Úgy éljünk, hogy az Úr ígéje iránymutató legyen a mi életünkben.

– Milyen szórvány tartozik a gyülekezethez? Hányan járnak templomba?

– A Brassó megyei Prázsmárra járok istentiszteletet tartani minden hónap utolsó vasárnapján, illetve minden ünnepnap vagy sátoros ünnep alkalmával. Papíron ugyan 25 egyháztag szerepel, ám csak öt-hat személy jön el az istentiszteletre. Aldobolyban 25 és 35 között mozog

a templomba járók száma. Nyáron a létszám kicsit megcsappan, iskolakezdéssel, majd ősz végén az ünnepek közeledtével ismét megnő.

Ünnepi istentiszteleten az aldobolyi templomban az új orgona felavatása alkalmával

Ősszel újraindítjuk a rendszeres nőszövetségi bibliaórát is, amelyet nyáron havonta csak egyszer tartunk. Úgy látom, a fiatalabb asszonyok is bekapcsolódnak a munkába. Számon tartják az idős, beteg személyeket a gyülekezetben, október elején köszöntjük az időseket is, akiket – ha igény van rá – szállítani is szoktunk a templomba.

– Vannak-e fiatalok?

– Igen, vallásórát és kateórát is tartunk a gyerekek számára. Sajnos rendkívül nehéz megszólíta-

ni a fiatalokat, hogy ne csak az osztályban vagy a baráti közösségben, hanem az ifi keretében is együtt legyenek. Lelkipásztorokkal beszélünk, hogy olyan témákat kellene felvetni egy-egy találkozás alkalmával, amelyet sem otthon a szülőkkel, sem az iskolában nem beszélnek meg.

– Mennyire erős a város szívó hatása?

– Eléggé erős. Tíz éve vagyok a gyülekezetben. Amikor ide költöztünk, még iskola és óvoda is működött, ma már egyik sem. Tőlünk a gyerekeket Sepsiszentgyörgyre viszik be. A fiatalok pedig Szentgyörgyön, Brassóban, Prázsmáron, Vámoshídon vagy más közeli helyen keresnek munkahelyet.

– Van-e valamilyen hagyomány a faluban halottak napján?

– Ahogy sok helyen lenni szokott, a november 1-je körüli napokban mindenki a temetőbe megy a halottakra emlékezni. Sokan gyertyát is visznek, ezt nyilván senkinek nem lehet megtiltani. Úgy próbáljuk tartalommal is megtölteni a hagyományt, hogy templomi istentisztelet helyett kimegyek előre egyeztetett időpontban a temetőbe. Ott igeolvasásra, imádságra kerül sor, majd éneklünk. Az igemagyarázat során nemcsak a

halottakra emlékezünk, hanem előre tekintünk földi életünkre is.

– Mit üzenne számunkra?

– Egy igével kérek áldást mindannyiunk életére: Istennek békessége őrizze meg szíveinket és gondolatainkat Jézus Krisztusban. Azt kívánom, hogy akkor, amikor oly sok békétlenséget tapasztalunk saját magunk életében vagy éppen a szomszédos országban, Krisztus békessége költözzék a mi lelkünkbe, és azt tudjuk megéreztetni, átadni másoknak is.

MKT, ahogy még nem hallottunk róla

Evekkel ezelőtt, 2017 februárjában papbácsink besétált a pénteki esti IKE-re, és széles mosollyal közölte velünk, hogy indul a jelentkezés a munkatársképző tanfolyamra (MKT). A sok információ hallatán hihetetlen sok kérdés fogalmazódott meg bennem: ki szervezi, kinek szól, mikor lesz, miért lenne jó nekem? A képzés végére minden kérdésemre választ kaptam. És nem csak választ, annál sokkal többet – barátokat, közösséget, Istennel való kapcsolatot.

Ma már szervezőként vagyok jelen a három szemináriumon, így teljesen másképp, de ugyanolyan odaadással élem meg ezeket az alkalmakat. Jelenleg már nem az ismerkedős be-

szélgetések miatt nem alszom éjjelente, hanem az aggodalom és a másnapra való készülés miatt. És nem a büntetés miatt nem kések a programokról, hanem hogy példát mutassak pontosságommal. Ma nemcsak aktív hallgatással és teljes figyelemmel veszek részt a képzéseken, hanem több foglalkozást is szívesen megtartok.

Ezekben az újfajta tapasztalataimban mégis találok számtalan hasonlóságot a múlttal. A szeretet, érdeklődés, kíváncsiság, szentírásehség, a találkozások vágya, az elfogadó közösség keresése ugyanolyan erőteljesen megjelennek most is a fiatalokban és szervezőkben, mint évekkel ezelőtt.

Szervezőtársaimmal folyamatosan dolgoztunk az évközi gyűléseken a program összeállításán azon, hogy a tudás és tapasztalat mellett közösségi- és istenélményben éljük meg hitünket. A hétfégi témakörök – mint ön- és csoportismeret, kapcsolatok, kommunikáció, csoportszerepek és gyakorlati ifjúsági munka – mellett idő volt a játékokra, kiscsoportos beszélgetésekre, dicsőítésekre, kérdések feltevésére is.

Szervezőként sok belefektetett imát, türelmet, energiát, időt, egyeztetést, kreativitást, bátorságot, figyelmet igényel évente a Munkatársképző Tanfolyam. Ha valaki megkérdezte volna a harmadik szeminárium vasárnapján, hogy „Na, Paula, hogyan tovább?”, nagyon kimerülten és türelmetlenül csak azt válaszoltam volna, hogy „most mindenki megy haza.” Egy hónap távlatából, miután elolvastam a résztvevők által írt hálaleveleket, kipihentem magam, visszanéztem a sok képet, tudatosult bennem, hogy mennyiszer hullattunk hálakönnyekeket Istenért, és lezártam a 2024-es MKT-évfolyamot, másképp válaszolnék, nagyjából így: „Alig várom, hogy tevékenykedni lássam az idei résztvevőket, feladatokat osszak meg és velük együtt dolgozzunk Isten országán!”

Mély hálával fordulok a szervezőtársaim felé, akik a laza hozzáállásukkal és friss szemléletükkel ellensúlyozták a szigorú megközelítésemet, valamint a résztvevők felé, akik át merték adni magukat az MKT hangulatának, és közösen élték meg velünk Isten hétköznapi és nem hétköznapi áldó szeretetét.

| FARKAS PAULA |

Ép testben ép lélek

Ahogy az ős beköszönt, a természet lassan megnyugszik, és vele együtt mi is. A hűvös szellő, a falevelek aranyszínbe fordulása és a nappalok rövidülése különös hatással van ránk – nemcsak lelkileg, hanem testileg is. De vajon mi zajlik bennünk ebben az évszakban, amikor a nyári pezsgés helyett az elcsendesedés időszaka jön el?

Ősszel a természet csendesebb és visszahúzóbb lesz, s mi is hajlamosak vagyunk befelé fordulni. Az ős szinte hív az elcsendesedésre, a belső számvetésre. Ilyenkor könnyebb megtalálni az időt és a teret az imára. A lehulló levelek látványa emlékeztet arra, hogy minden változásban van, és amint a természet felkészül a téli pihenésre, úgy mi is készülhetünk a lelki megújulásra.

A természet nyugalma segít az ima közbeni elmélyülésben is. Az ős alkalmat ad arra, hogy csendesebben, lassabban éljünk, és jobban odafigyeljünk Isten szavára. Ahogy a természet egyre visszavonul, úgy érezhetjük, hogy lelkileg is nagyobb szükségünk van a belső békére és az Istennel való közösségre.

Az erdők aranyító színei és a hűvös, tiszta levegő segítenek abban, hogy kapcsolódjunk Isten teremtett világához, és megtaláljuk a helyünket benne.

Az ős nemcsak a befelé fordulásról szól, hanem a közösségről is. Az egyre hűvösebb napok

közelebb hoznak egymáshoz: az esti összejövetelek, a közös imák és beszélgetések különleges alkalmakat teremtenek arra, hogy hitünkben megerősödjünk. Egy keresztyén közösségben a közös ima és a Biblia tanulmányozása különösen fontos lehet ebben az időszakban, amikor hajlamosak vagyunk bezárkózni.

Az őszi időszak tehát a lassítás, az elcsendesedés, de egyben a hit és a közösség mélyítésének ideje is. Ahogy testünk és lelkünk alkalmazkodik a természet ritmusához, egyre inkább érezhetjük, hogy az őszi hónapok lehetőséget adnak arra, hogy újra kapcsolatba kerüljünk Istennel és önmagunkkal.

| FAZAKAS ANIKÓ |

Egyre gyakoribbak az árvizek

Beszélgetés Vigh Melinda környezetvédelmi szakemberrel

A kialakuló árvizek kapcsán Vigh Melinda, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Környezettudományi és Környezetmérnöki Karának tanára azon a véleményen van, hogy a korábbi évekhez képest a változást az esőzések gyakorisága és erőteljessége okozza, amelyek sokszor kis területre összpontosulnak.

– Milyen természeti jelenségek vezetnek az árvíz kialakulásához?

– Azt nevezzük árvíznek, amikor egy folyó kilép a medréből, és a völgy alját elárasztja. Ez a nagy vizek lefolyása idején történik, amikor az árhullámok is kialakulnak. Az árvizek kialakulásánál léteznek természetes és mesterséges tényezők. A legfontosabb természetes tényező a nagy intenzitású esőzés, mesterséges tényező pedig a gátak elszakadása. A leggyakoribb ok az eső intenzitása, de ezen kívül még sok más ok is befolyásolhatja. Ha például bőséges eső meredek domboldalra esik, amelyik ráadásul gyér növényzettel rendelkezik, ott azonnal kialakul az árvíz, sőt ilyenkor inkább villámárvívről szoktunk beszélni. Klasszikus esetben egy adott vízgyűjtő területéről a nagy mennyiségű víz a medrekben koncentrálódik, ez árhullámmá alakul, és levonul a mederben a torkolat felé. Tavasszal a nagy mennyiségű eső hóhullámmal párosul, ilyenkor a hóolvadás is hozzájárul az árhullám növekedéséhez.

– A közelmúltban láthattuk, hogy a Duna megáradt. Ennek mi volt az oka?

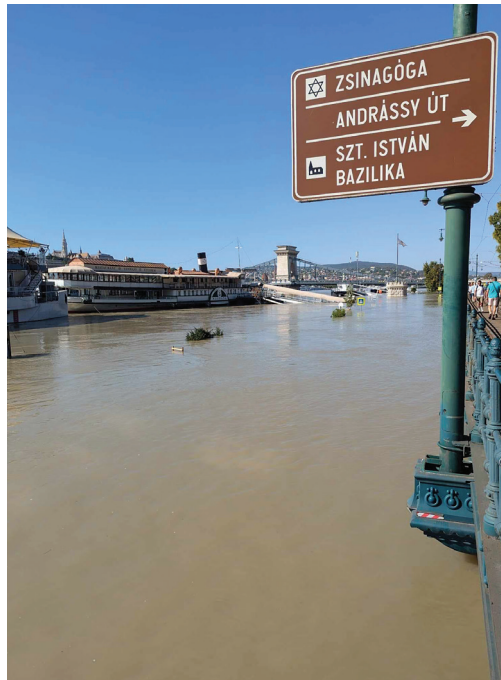
– Az erőteljes esőzés, amely a száraz periódus után következett. A Duna nem volt képes „rendezni” a lezúduló vízmennyiséget.

– Hogyan hatnak az árvizek a környezetre, az ökoszisztémára?

– Árvizek esetében az emberi életre és javakra kell gondolnunk először. Ezen túlmenően az árvizek a természetre is nagy hatással vannak. A lejtőn levonuló víz megborítja a talaj természetes ökoszisztémáját, kialakul az erózió, a meder alja is átalakul. Az árterületekre is hatással vannak ezek, hiszen az iszaplerakódás következtében a beépített földterületek és a mezőgazdasági árterületek is kárt szenvednek.

– A klímaváltozás mennyire befolyásolja az árvizek gyakoriságát?

– A klímakérdés aktuális és bonyolult kérdés. Az árvíz és klíma kapcsolatát nézve kijelenthető: a földre érkező víz mennyisége nem változik, mert a természetben lévő vízmennyiség – amelyik részt vesz a természetes víz körforgásában – állandó. A változást az esőzések gyakorisága és erőteljessége okozza, amelyek sokszor kis területre összpontosulnak. Eddig másképp tör-

tént az esőfelhők koncentrálódása, és nagyobb területre terjedtek ki.

– Milyen árvízvédelmi intézkedéseket hoznak? Mit láthattunk Magyarországon, illetve itt Romániában?

Árad a Duna Budapesten. Az összefogás és a jó védekezés miatt nem keletkeztek számottevő károk

– A védekezés sokoldalú. A leglátványosabb intézkedések a völgyzáró gátak. Természeti szempontból fontos, hogy a vízgyűjtő medencék környékén történő lefolyást gátló beavatkozások kellőképpen legyenek kivitelezve. Ha a magyarországi példát nézzük, akkor ebben az esetben mobilgátak, homoktöltések, nehézségi visszatartók voltak azok a fő eszközök, amelyek segítséget nyújtottak védekezésben. Sajnos Romániában is gyakran vannak árvizek. Az utóbbiak Vaslui és Galac megyében okoztak károkat. Romániában a természeti adottságokból adódóan a leghatékonyabb árvízvédelmi intézkedések

a víztározók létesítése lenne, hiszen ezek képesek visszatartani az árhullámokat, amelyek a hegyi folyókból jönnek. Ezekről ugyanis tudjuk, hogy gyorsan levonulnak.

– Milyen szerepet játszanak az erdők és a zöld területek az árvízvédelemben?

– Az erdőnek és a növényzetnek a vízgyűjtők felső részében nagy szerepe van. A lombhullató fák koronája visszatartja időlegesen a vizet, ami azt jelenti, hogy nem oly nagy mennyiségű víz zúdul be a mederbe, ezért kissé elhalasztja vagy megnyújtja az árvíz időbeni levonulását, vagyis kisebb terület lesz elárasztva. Az aljnövényzetnek is nagy szerepe van, mert az csökkenti a talaj erózióját, ezáltal a vízmennyiség lassabban jut a mederbe.

– Hogyan lehet segíteni a helyreállításban, illetve az újjáépítésben az árvizek után?

– Az árvíz utáni rehabilitáció elsősorban gazdasági probléma. Az árvíz esetében a megelőzés a legfontosabb tevékenység, nem a rehabilitáció. Nyilván, ha kiárad a folyó, akkor mindent helyre kell hozni. De hogyan lehet a károk kialakulását megelőzni? Például hidrotechnikai létesítmények létrehozásával és karbantartásával. Ezen kívül tisztában kell lenni azzal, hogy a sok víz a vízgyűjtők felső szakaszában alakul ki, ezért alapvető, hogy a folyószakaszok felső

harmadát kell erdősíteni. Ha más szempögből nézzük a rehabilitációt, akkor az árvízvédelem nemcsak az ország vagy a hatóság feladata, hanem az egész társadalomé.

Visszatérve a Duna árvizes példájára: a nagy összefogással, a szakemberek jó szervezésével, a társadalom hozzájárulásával – önkéntesek, katonák stb. – sikeresen megelőzték a drámát. Mert ha a víz elöntötte volna az Országházát is, tényleg rossz lett volna. Tehát a megelőzésre kell összpontosítanunk, mert az sokkal könnyebb, mint helyrehozni azt, amit a víz hagy maga után.

Egy 200 éves döntés folytatói

Megújult a peteki egyházközség 200 éve felépített temploma, amelyért a gyülekezet szeptember 22-én adott hálát. Kató Béla püspök az 1Sám 7,12 verse alapján hirdette Isten ígését. Ezt követően Pál Árpád Csaba helybeli lelkipásztor köszöntő beszédében az építkezés elmúlt öt évének időszakára emlékezett vissza. Mint elmondta, az elmúlt években voltak nehéz pillanatok, de Isten kegyelméből olyan szikráknak lehettek részei, amelyek erőt adtak. A legnagyobb szikra elsősorban az anyaország segítsége volt, amely támogatta a gyülekezetet. De ilyen szikraként szolgált az egyházkerület odaadó munkája is. „Petek történetében mindig voltak olyan emberek, akik többet vállaltak a közösségért, ők is egy szikraként erősítették a munkálatokat áldást hozva a közösségbe.” A lelkipásztor a továbbiakban köszönetet mondott a tervezőknek, a munkálatokat elvégzőknek, a gyülekezet tagjainak, mindenkinek, aki valamilyen formában segítségét nyújtotta a felújításban.

Hankó Balázsnak, a magyar kormány kultúráért és innovációért felelős miniszterének ünnepi beszéde után Ambrus Attila egyházkerületi főgondnok a helyiek rendíthetetlen hitét emelte ki köszöntésében: a székelypétek híres templomba járók, történjen ez szülőfalujukban vagy bárhol a világban. „Közösségek úgy alakulnak ki, ha az emberek találkoznak. És van-e jobb hely a találkozásra, mint a templom?”

Kerekes András, az egyházközség gondnoka háláját fejezte ki a megújulásért: „nem mindennapi ajándékot kapott ez a kis közösség, az elmúlt évek munkájának gyümölcse Isten segítségével beért. 1820-ban tégláról téglára építették fel őseink ezt a templomot, amely azóta most esett át az első nagyobb felújításon. Egy 200 éves döntésnek vagyunk a folytatói, amelyet mi most tovább fejlesztünk.”

| PILBÁTH KINCSŐ |

Hirdetés

**Toronyjavítás
-festés
-bádogozás**

LUKÁCS ALPIN'S

0744 612 079

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

<https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet> • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Hármas ünnep Kézdimartonfalván

Hármas ünnepre gyűlt össze Kézdimartonfalva gyülekezete. Az egyházközség templomának 200 éves évfordulója alkalmából megemlékeztek a falu szülöttjéről, Martonfalvi Tóth Györgyről, az aradi vértanúkról, valamint felavatták az új parókiát is.

A hálaadó istentiszteleten Kolumbán Vilmos püspökhelyettes hirdette Isten ígését, majd Kató Béla püspök az elmúlt tíz év sikereit idézte fel, azt a rengeteg segítséget, amelyet Magyarország kormánya nyújtott az erdélyi reformátusságnak.

Balogh Zoltán kézdi-orbai esperes üdvözlő szavai után Lőrincz Ágoston helybeli lelkipásztor köszönetet mondott a támogatásokért a magyar államnak, az egyházkerületnek, Szentkatolna önkormányzatának, Kovászna Megye Tanácsának, valamint a gyülekezetnek. Mint elmondta, segítségükkel megújulhatott az épület tervezése, a padlás padlózatának cseréje, a tetőszigetelés, a templomhajó külső festése, a templom ablakainak és ajtajának cseréje, a harang elektromos vezérlése, az elektromos fűtés, a kerítés munkálatai, valamint a ravatalozó ház hangosítási berendezése.

Ambrus Attila egyházkerületi főgondnok a 400 évvel ezelőtt Martonfalván született Martonfalvi Tóth György versét idézte ünnepi köszöntésében. Az egykori református teológiai tanár a felolvasott versben arra hívja fel a figyelmet, hogy a szomorúság letaglóz. Ebben a martonfalviaknak is részük volt, de része volt ugyanúgy az egész magyarságnak is. De ma van-e ok a szomorúságra? „Nincs, bizonyára nincs.” Tóth Szabolcs Barnabás, Kovászna Megye Tanácsának képviselője Martonfalvi Tóth György munkásságát emelte ki ünnepi beszédében. Fontos megjegyezni az ilyen személyek neveit, igazodási pontokként szolgálnak, akikből erőt és példát meríthetünk a jövő számára.

Ezt követően Kis Emese idegenvezető bemutatta a felújított templomot. Mint elmondta, a templom története szorosan összefügg a településével, az 1407-es okiratokban Szent Márton néven szerepel a település, amely a templomról öröklődött rá. A templom építéséről pontos adat nincs, egy 1754-es kazetta bizonyítja a templom akkori újrakepítését, amikor megkapta a reneszánsz stílusú kazettáit is. Egy 1824-es kazettáról pedig a templom bővítése olvasható le, amikor megkapja az orgonáját is. A templom harangjai 1831-ben és 1925-ben kerültek a templomba; a villamosításra 1973-ban került sor.

P.K.

A kiadványt támogatta

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

